

Nummer : 08-03.2017

Onderwerp : Advies aanvraag Commissariaat voor de Media

Korte inhoud	: Het Commissariaat voor de Media vraagt de gemeenteraad om advies inzake de aanvraag van Havenstad FM om als lokale omroep voor onder meer Eemsmond te worden aangewezen.
--------------	--

Uithuizen, 2 maart 2017

AAN DE RAAD.

Inleiding

Stichting Radio Televisie Delfzicht Lokaal (hierna: de Stichting) is in juni 2012 door het Commissariaat voor de Media aangewezen als lokale omroep voor de gemeenten Appingedam en Delfzijl onder de naam Havenstad FM. Een dergelijke aanwijzing geldt voor een periode van vijf jaar zodat deze afloopt in juni 2017. De Stichting heeft daarom bij het Commissariaat een aanvraag ingediend voor een nieuwe aanwijzing. Deze aanvraag geldt nu voor het grondgebied van Appingedam, Delfzijl en Eemsmond. Voordat het Commissariaat een besluit neemt, dienen de gemeenteraden van de betrokken gemeenten advies te geven aan het Commissariaat.

Overwegingen

Rol en bevoegdheid van het gemeentebestuur

In de Mediawet zijn regels gesteld over de verzorging van publieke mediadiensten op lokaal niveau. Het Commissariaat voor de Media kan op aanvraag een lokale media-instelling aanwijzen om deze diensten te verzorgen voor een bepaald verzorgingsgebied. In het onderhavige geval gaat het om Stichting Radio Televisie Delfzicht Lokaal die een aanvraag voor een dergelijke aanwijzing bij het Commissariaat heeft ingediend voor het gebied van Appingedam, Delfzijl en Eemsmond.

Het Commissariaat beslist op de aanvraag, maar doet dat niet dan nadat de gemeenteraad van de gemeente waarin de omroep wil uitzenden advies heeft uitgebracht over de aanvraag. Per gemeente kan er één omroep worden aangewezen, met dien verstande dat een omroep ook voor meerdere gemeenten kan worden aangewezen.

Voor het uitbrengen van het advies geldt een termijn van achttien weken. Gelet op de annulering van twee raadsvergadering heeft afstemming plaatsgevonden met het Commissariaat omtrent een latere toezending van het advies van de gemeenteraad.

Gezamenlijk advies

De aanvraag van de Stichting richt zich op drie gemeenten: Delfzijl, Appingedam en Eemsmond. Ingeval de Stichting aangewezen wil worden voor meerdere gemeenten, schrijft de Mediawet voor dat de gemeenteraden van de betreffende gemeenten een gezamenlijk advies uitbrengen aan het Commissariaat. Van een gezamenlijk advies is sprake indien:

- de betrokken gemeenteraden in hun adviezen verwoorden dat zij in aanmerking hebben genomen dat het een aanwijzingsaanvraag betreft voor meerdere gemeenten;
- de adviezen van de gemeenteraden betrekking hebben op een programmabeleidsbepalend orgaan (hierna: PBO) met dezelfde samenstelling;
- de adviezen eensluidend zijn.

Indien één van de raden een negatief advies uitbrengt, dat naar het oordeel van het Commissariaat zorgvuldig voorbereid en voldoende gemotiveerd is, dan kan de aanvraag niet ingewilligd worden. In dat geval zal het Commissariaat op zoek gaan naar een praktische oplossing. Deze kan erin bestaan dat de aanvraag wordt beperkt tot de gemeenten, waarvan de raden positief hebben geadviseerd en dat vervolgens een aanwijzing voor een kleiner verzorgingsgebied wordt verstrekt.

In de voorbereiding heeft ambtelijke afstemming plaatsgevonden met Delfzijl en Appingedam omtrent de advisering. Vanuit Delfzijl en Appingedam is bericht ontvangen dat de beide gemeenteraden inmiddels een positief advies hebben afgegeven omtrent de aanvraag.

Inhoud advies aan het Commissariaat

Het adviesrecht van de gemeenteraad is in de Mediawet beperkt tot de beantwoording van de volgende vragen:

1. Is de lokale omroep een rechtspersoon naar Nederlands recht met volledige rechtsbevoegdheid? Met andere woorden: is het een Stichting of een vereniging?
2. Stelt de lokale omroep zich ten doel op lokaal niveau de publieke mediaopdracht uit te voeren door media- aanbod te verzorgen dat is gericht op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die in een gemeente leven?
3. Heeft de omroep een orgaan dat het beleid voor het media-aanbod bepaalt (het PBO)?
4. Is dit orgaan representatief samengesteld?

Beantwoording van vraag 1-3 is eenvoudig. Uit de stukken die het Commissariaat heeft toegestuurd blijkt genoegzaam dat:

1. de media-instelling een Stichting is en als zodanig een rechtspersoon naar Nederlands recht met volledige rechtsbevoegdheid is;
2. de statutaire doelstelling van de Stichting overeenkomt met hetgeen daarover bepaald is in de Mediawet;
3. uit de statuten blijkt dat de Stichting een programmaraad kent die het programmabeleid vaststelt.

Representativiteit PBO

Het advies van de gemeenteraad spitst zich toe op de vierde vraag, de vraag of het PBO van de lokale omroep representatief is samengesteld. Het Commissariaat verwacht van de gemeenteraad een gemotiveerd en onderbouwd advies over de representativiteit van het PBO van de aanvrager.

Uit de stukken die door het Commissariaat zijn aangedragen blijkt het PBO voor de Stichting te bestaan uit de volgende personen die de genoemde stromingen vertegenwoordigen:

Stroming	Naam	Organisatie/instelling
Maatschappelijke zorg en welzijn	Johan Schanssema (Uithuizermeeden)	OZG Ommelander Ziekenhuis
Cultuur en kunst	Tet Luursema	Biblionet Groningen
Kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag	Reinder de Vries	Algemene kerkenraad PKN Delfzijl
Werknemers	Klaas Kuizenga	FNV Kaderlid
Werkgevers	Jans Blok	Vm. Directeur AG Ems
Onderwijs en educatie	Mark Berendsen (Uithuizen)	Medewerker schoolbestuur Lauwers en Eems
Sport en recreatie	Magriet Taselaar (Uithuizen)	Eigenaar Kameleon loopbegeleiding

Op basis van deze informatie zijn enkele kanttekeningen te maken bij de samenstelling en representativiteit van het PBO:

De invulling van het PBO bevat nagenoeg alle stromingen die in de statuten van de Stichting zijn opgenomen. De stroming “etnische en culturele minderheden” is echter niet vertegenwoordigd, terwijl de statuten van de Stichting deze stroming nadrukkelijk noemen. Hierbij kan opgemerkt worden dat het Commissariaat van oudsher veel waarde hecht aan vertegenwoordiging van deze stroming.

Het PBO moet goed afgestemd zijn op de lokale situatie. Hoewel niet voorgeschreven, zou het goed denkbaar zijn om, juist met het oog op de Eemsmondse samenleving in het PBO vertegenwoordiging van in ieder geval jongeren, ouderen en de agrarische sector op te nemen. Ambtelijk is niet gebleken dat de Stichting contact heeft gezocht met de gemeente om te komen tot een samenstelling die een goede weerspiegeling is van de Eemsmondse samenleving.

Nu de aanvraag van de Stichting betrekking heeft op drie gemeenten is ook van belang te beoordelen of er sprake is van een evenredige en evenwichtige verdeling van de leden van het PBO over de betrokken gemeenten. Vastgesteld kan worden dat drie van de zeven leden, waaronder de voorzitter, woonachtig zijn in Eemsmond. De heer Schanssema, vertegenwoordiger van de stroming Maatschappelijk zorg en welzijn en tevens voorzitter, zit evenwel in het PBO als afgevaardigde van OZG Ommelander Ziekenhuis.

Voorts kan opgemerkt worden dat juist nu de aanvraag ziet op drie gemeenten, het voor representativiteit van belang is dat de vertegenwoordigers zoveel mogelijk de stroming vertegenwoordigen in het hele verzorgingsgebied. Dat betekent dat ze binnen het verzorgingsgebied weten wat er speelt ten aanzien van hun stroming en dat ze een goede band met en kennis van de stroming. Tegen die achtergrond wordt gestimuleerd dat juist afgevaardigden van koepelorganisaties worden betrokken in een PBO.

Wat betreft de stroming sport en recreatie is in dit verband op te merken dat de vertegenwoordiger binnen die stroming weliswaar bekendheid geniet in Uithuizen en omgeving, maar dat deze op persoonlijke titel is gevraagd en niet voorgedragen vanuit een sport(koepel)organisatie.

Wat betreft de stroming werknemers is op te merken dat deze vertegenwoordiger niet woonachtig is in het door de Stichting beoogde verzorgingsgebied, maar in de gemeente Slochteren.

Wat betreft de stroming werkgevers is op te merken dat de vertegenwoordiger niet meer in actieve dienst is. Eerder was hij directeur van AG Ems. Ook blijkt niet dat hij een werkgeversorganisatie vertegenwoordigt. Dit roept de vraag op in hoeverre hij kan worden aangemerkt als vertegenwoordiger van deze stroming.

Naast deze kanttekeningen bij de representativiteit van het voorgestelde PBO zijn er bijkomende overwegingen waarmee het afgeven van een positief advies niet voor de hand ligt.

Draagvlak binnen Eemsmond

Het draagvlak binnen, de worteling in en de binding met de gemeente van de lokale omroep kan nauw verbonden zijn met de beoordeling van de representativiteit van het PBO. Oorsprong en oogmerk van de initiatiefnemers en bestuursleden kunnen een rol spelen. In het bijzonder als deze personen van buiten de gemeente afkomstig zijn is het van belang te weten waarom zij nu juist in deze gemeente een media-instelling in het leven willen roepen. Mede in dit kader bepaalt de regelgeving dat een aanvraag voor een aanwijzing voor twee of meer gemeenten voldoende gemotiveerd dient te zijn. Dat betekent dat de aanvrager overtuigend moet motiveren waarom een aanvraag wordt ingediend voor meerdere gemeenten. De stukken die door het Commissariaat zijn overlegd aan de gemeente geven geen blijk van een uitgewerkte motivering van de zijde van de Stichting. Niet duidelijk is waarom de Stichting, die de afgelopen jaren gericht was op Delfzijl en Appingedam, met deze nieuwe aanvraag het verzorgingsgebied wil uitbreiden met de gemeente Eemsmond.

Vanzelfsprekendheid verzorgingsgebied

Daarnaast komt uit de regelgeving naar voren dat een verzorgingsgebied bestaat uit aan elkaar grenzende gemeenten, binnen welk gebied het vanzelfsprekend wordt geacht dat één lokale omroep het lokale media-aanbod verzorgt. Van deze vanzelfsprekendheid lijkt in dit geval op voorhand geen sprake. Evenmin is deze vanzelfsprekendheid in de aanvraag nader toegelicht of onderbouwd.

Een logisch indeling van een verzorgingsgebied kan eerder worden gevonden in het gebied dat zich uitstrekt over de BMW-gemeenten. Dat geldt temeer nu een herindeling in BMW-verband wordt voorzien per 1-1-2019. In dat verband is relevant om op te merken dat er binnen de nieuwe BMW-gemeenten concrete plannen bestaan om een lokale omroep op te starten.

De concrete stappen die inmiddels zijn gezet om te komen tot een herindeling per 1-1-2019 roepen vervolgens ook de vraag op wat er gebeurt met een aanwijzing op het moment van herindeling. In dat geval vervalt de aanwijzing van de bestaande lokale omroep(en) in de betreffende gemeenten en zal een aanwijzingsprocedure voor de nieuw ontstane gemeente moeten worden gestart. De gemeenteraad van deze nieuwe gemeente zal in één van de eerste

vergaderingen het advies over de aanwijzing van een lokale omroep behandelen. Om dit in goede banen te leiden neemt het Commissariaat 12 maanden voor de voorgenomen datum van herindeling contact op met de betrokken gemeenten en omroepen.

Concreet zou dat betekenen dat reeds begin 2018 het Commissariaat een start zal maken met de aanwijzing voor de nieuwe gemeente.

Conclusie

Nu zowel de representativiteit van het PBO, het draagvlak van de Stichting in de gemeente en de vanzelfsprekendheid van het verzorgingsgebied Delfzijl, Appingedam en Eemsmond niet overtuigen, bestaat er aanleiding om het Commissariaat een negatief advies te geven op de aanvraag.

Financiële consequenties

Mocht het Commissariaat de aanvraag volledig inwilligen dan kan dat betekenen dat de gemeente Eemsmond gehouden is op grond van artikel 2.170b Mediawet te zorgen voor bekostiging van de lokale omroep. Deze bekostiging moet worden gefinancierd uit het Gemeentefonds, waarbij een streefbedrag geldt van €1,14 per huishouden binnen de gemeente. Dit komt dan uit op een bedrag van ca. €9000 per jaar. In de huidige begroting is daarmee geen rekening gehouden. Eventuele financiële gevolgen zal het college in dat geval aan de raad voorleggen.

Het Commissariaat hecht evenwel veel waarde aan het advies van de raad en zal deze nadrukkelijk betrekken bij de definitieve besluitvorming. Indien de raad besluit tot het afgeven van een negatief advies, dan ligt het in de lijn der verwachting dat de Stichting niet als lokale omroep wordt aangewezen voor Eemsmond. Dat betekent dat deze besluitvorming geen financiële gevolgen heeft voor de gemeente.

Voorstel

De raad wordt voorgesteld om het Commissariaat voor de Media negatief te adviseren ten aanzien van de aanvraag van de Stichting Radio Televisie Delfzicht Lokaal om als lokale omroep voor Eemsmond te worden aangewezen.

Burgemeester en wethouders
van de gemeente Eemsmond,

M. van Beek, burgemeester

B.L. Meijer, secretaris